

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

www.pardestimes.com
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 17

No. 409

November 2, 2022

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771, 510-516-3536

ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਹਤਿਆਚੇ ਰਾਬਰਟ ਸੋਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਹਿਊਸਟਨ - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਭਾਰਤਵੰਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਹਤਿਆਚੇ ਰਾਬਰਟ ਸੋਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਦੀ ਟੈਕਸਾਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਹਿਊਸਟਨ

'ਚ ਇਕ ਆਵਾਜਾਈ ਸਿਗਨਲ 'ਤੇ 27 ਸੰਵਾਦ, 2019 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਰਾਬਰਟ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਉਂਹੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਰਾਬਰਟ (50) ਨੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਉਂਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ 35 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਊਸਟਨ ਦੀ ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ 42 ਸਾਲਾ ਸੰਦੀਪ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸੈਰਿਫ ਐਡ ਗੋਜ਼ਾਲੇਜ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, 'ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਦੀਪ ਵਾਂਗ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਮੁਖਤਾਵਾਦੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਜਿਉਂਹੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਂਗਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ 65 ਗਵਾਹ ਸੁਣੇ। ਰਾਬਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਸੀ, ਸਿਹੜੀ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਈ। ਸੀਬੀਐਸ ਨਿਊਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਬਰਟ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਪਿਛਿਓਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਡਿਉਂਟੀ ਦੌਰਾਨ ਦਾੜੀ ਰੱਖਣ ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਦੀਪ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿਖਸ ਨਾਂ ਦੇ ਆਲਮੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਸਨ। ਪੱਛਮੀ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਇਕ ਡਾਕਘਰ ਤੇ ਘਰਨਾ ਸਥਾਨ ਨੇਤੇ ਸਥਿਤ ਹਾਈਵੇ ਗਿਲਡੀ 249 ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰੋਡ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਟੀਆਰਕੇ-ਟੀਵੀ ਹਿਊਸਟਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਾਸ਼, ਸੰਦੀਪ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ। ਅੱਜ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ? ਕਿੰਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ?

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi

Insurance Lic# 0F22244

Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284

988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਤਡੀ
ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ	ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ	ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ	ਖਰਚਾ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪੋਰਟਮੈਂਟ	ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੱਚੇ
------------------------	----------------------	----------------

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਹੱਬ ਬਣਾਵਾਂਗੇ: ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਜਗਰਾਉ- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਜਗਰਾਉ ਮੰਗੀ ਦਾ ਹੱਥ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਹੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਫ਼ਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸੁਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਛੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਜੌਚਾ-ਬੱਚਾ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਮਹਾਰੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਚੇਤੰਨ ਸਿੰਘ ਜੌਤੇਮਾਜ਼ਰਾ ਤੇ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਰਵਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਣੂੰਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਧਾਇਕ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 23 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 9 ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਨ ਪਰ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਹੱਥ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 16 ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੇ ਕਈ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣੇ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਖੱਲ੍ਹਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਹੁਸ਼ਟਾਰ-ਪੁਰ 'ਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਖੱਲ੍ਹੁ ਲਈ ਨਕਸੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਰਾਉ-

ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ
ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟਾਫ਼ ਪੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ
ਸਰਕਾਰ ਜਲਦ ਹੀ ਸਿਹਤ ਮਹਿਕਮੇ 'ਚ ਨਵੀਆਂ
ਭਰਤੀਆਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ
ਅੱਜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ
ਸਾਜ਼ੇ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਤਾਕੀਦ

ਕਰਿਦਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਚੈਕ ਕਰਨ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਗਿਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤਹਿਤ 50 ਲੱਖ ਘਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ੀਰੋ ਬਿੱਲ ਆਏ ਹਨ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 30 ਯਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾ ਦੋ ਸੌ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰੀ ਫੜੇ ਗਏ, 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕ 75ਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤੇ ਹੋਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 9053 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਫਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ 7800 ਏਕੜ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਅਨੁਸ਼ੁਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਠੋਕੇ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਕਰੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ ਮੂੰਗੀ 'ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਗਲੂਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਛਸਲ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਬੀ ਮਾਹੂੰਕੇ ਨੇ ਮੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਇਆ।

ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਤ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਮਰੀਕਾ

ਵਰਤੋਂ ਪੁਲਾੜ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰੇ ਮੁਲਕ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤੀ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਕੋਵਿਡ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਸਨਅਤ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ।

ਸ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੀਢਾ ਸਵਰਗਾਵਸ ਹੋ ਗਏ

A black and white portrait of an elderly man with a white turban and a full white beard. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a striped tie. The portrait is set within a rectangular frame.

ਚ ਵਸ, ਛੁਦ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਆ ਕੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਸਬੰਧਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਹਮੇਸਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਿਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਹਿਜ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਿਸੇ ਵਾਸਤੇ ਮਾਤਰੇ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ।

ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਆਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਦੋਵੇਂ) ਤੇ ਪੇਤਰੇ-ਪੇਤਰੀਆਂ ਦੇ ਭਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੰਥੀ ਮੈਂ ਪੰਥੀ ਰਾਂਗ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਏ ਹਨ।

- બલબીર સિંહ એ

SINGH WORLD travel

Lycamobile Call the world for less

ria Money Transfer

AIRPORT DROP OFF AND PICKUP AVAILBLE

Money Transfer @ Special Rates

India and Pakistan!!!

Cell Phone Activation & Recharge Services

ਏਅਰਡੋਰਟ ਤੇ ਜਾਣ-ਆਉਣ ਲਈ ਗੱਢੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

SINGH WORLD TRAVEL

PH. 530-443-4865

Email: Info@singhworldtravel.com

1248 Franklin Ave. #A

Yuba City CA, 95991

A professional real estate advertisement. At the top, large blue text reads "To buy Home, business or any kind of property" and "Please consult before finalizing your deal or decision". Below this, red text says "To get polite and best service call". The main contact information is provided in large brown text: "Gurjeet Rai", "DRE 02149422", and "408-802-5303". To the right of the contact details is a portrait of a smiling man with dark hair and a beard, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He has his arms crossed. At the bottom, brown text provides the address: "Address - 2221 Oakland Road, Suite 268 San Jose 95131".

ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕਾਲ

ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣ 22 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਲਿਕਾਰਜ਼ਨ ਖੜਗੇ ਸਿੱਧੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਹੁਰ ਨੂੰ 6818 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਖੜਗੇ ਨੂੰ 7897 ਤੇ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਹੁਰ ਨੂੰ 1079 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਖੜਗੇ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ 90 ਫਿਸਦੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸੋਨੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਨਨੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨੇਤਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿੱਤ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ਸ਼ੀ ਬੁਰੂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 23-ਜੀ ਧੜੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਗੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਰੇ। ਉਹ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2000 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਚੋਣ 'ਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਜਾਂਚਦਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ 'ਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦੁੱਖ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਪਿਛਲੇ 44 ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਪਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 44 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇੱਕੱਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ। ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਾਰ ਡਾ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਮਈ 2004 ਤੋਂ 2009 ਤੇ ਮਈ 2009 ਤੋਂ 2014 ਤਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਯੂਪੀਏ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੀ। 2009 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਵੇਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਸਨ ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਡਾ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅੱਪਤੀ ਸਗੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਅਮੇਠੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਨ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਗਈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮੁੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਨੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਜਿਸ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡੁ ਦੇਸ ਸਾਡਾ ਹਮਸਾਇਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਅੰਦਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਕ ਬਾਇਠਨ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੇਰਾਂ ਅਕੂਬਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਡੈਮੋਕ੍ਰਾਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬੁਝੈਰ ਕਿਸੇ ਤਾਲਮੇਲ ਤੋਂ ਮੌਜ਼ਦ ਹਨ।”

ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਤੋਂ ਕੱਪੜੀ ਅੰਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਾਹਬਾਜ਼ ਸਰੀਫ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਫੀਰ ਡੋਨਾਲਡ ਬਲੋਮ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰ ਕੇ ਛੁੱਝੀ ਚਿੱਤਾ ਤੇ ਰੋਸ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਅੰਖਾਂ ਪੂੰਝਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵੇਡੈਟ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਿਤਰਤਾ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪਰਮਾਣੂ ਹਿੱਸਿਆਰ ਸੰਭਾਲਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਘੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ, ਮਹਿੰਗਾਈ, ਭੁੱਖਮਰੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਛੋੜ ਦੋ ਖੇਮਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕ ਖੇਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋੜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕੁਮਾਰ ਜਾਵੇਦ ਬਾਜਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਖੇਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬਦਨਾਮ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐਸਆਈ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਨਦੀਮ ਅੰਜੁਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ 5 ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਡੋ ਬਾਅਦ ਅਗਲਾ ਛੋੜ ਮੁਖੀ ਬਣਣ ਦੀ ਹੋੜ 'ਚ ਛੋੜ ਦੇ ਆਲਾ ਜਨਵਾਲਾ 'ਚ ਕਸੀਦਗੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਘਮਸਾਨ 'ਚ ਪਰਮਾਣੂ ਜਿਹਾ ਸਿਆਸੀ ਬੰਬ ਉਦੋਂ ਡਿੱਗਾ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 'ਤੋਸ਼ਾਖਾਨ' ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੀਟੀਆਈ ਮੁਖੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਡਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ 'ਤੇ 'ਭਨੇ ਸਿਆਨਾਂ ਤੇ ਗਲੜ ਐਲਾਨ' ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਰਕੇ

ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਬਚਕਾਨਾ ਹਰਕਤਾਂ ਨੇ
 ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ। ਮਨੋਸ਼ੇਨ ਸਿੰਘ
 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਤ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ
 ਸੂਝ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ
 ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ
 ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਸੁਭਿਆਂ 'ਚੋਂ ਅਪਣਾ ਆਧਾਰ ਖਤਮ ਕਰ
 ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਵੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ।
 ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਯੁੱਗ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ

ਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੱਸ਼ੇ
ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਨੇਤਾ ਇੰਕੋਂ ਸਨ ਭਾਵ ਫੁ-
ਇਨ-ਵਨ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਗਾਵਤ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘੱਟ ਸਨ।
ਜਦੋਂ ਡਾ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ
ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ
ਦੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੋਮੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਾਹੁਲ ਦੀ
ਦਖਲਾਂਦਾਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਸ਼ਲਤਾ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ
ਬਣਦੀ ਰਹੀ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਰਕੇ
ਭਾਸ਼ਣ ਹਾਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਉਣ 'ਚ ਅਸਫਲ
ਰਹੇ ਹਨ। ਇਤਾਲਵੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਦਾ
ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ 'ਚ ਵੀ ਉਹ ਅਟਕਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਾਂਧੀ ਪਾਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਕਰਿਸ਼ਾਮਾ
ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤੋਂ
ਚਾਲ-ਢਾਲ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ

ਵੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਬਾਹਰਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਮਚਾਗਿਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਵੀ ਕੰਢੇ ਵਿਛਾਉਣਗੇ। ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਵੇਲੜ ਭਾਈਂ ਪਟੇਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਕੋਈ ਘਾਗ ਨੇਤਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ

ਪਰਿਵਾਰ
ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਰਹੀ
ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ
ਦਾ ਕੋਈ ਧੱਲੇਦਾਰ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾ ਬਣ ਨਹੀਂ
ਸਕਿਆ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ
ਚਾਪਲੁਸਾਂ ਦੀ ਕੋਟਨੀ 'ਤੇ
ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ। ਰਾਹੁਲ
ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ
ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਅਣਿੰਡਿ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ
ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਕਾਂਗਰਸ
ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ
ਪਿਆ। ਦੋ ਵਾਰ ਨਹਿਰੁ
ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਟੂੰਗ
ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਹਾ

ਦਾ ਮੁੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ। ਸੰਨ 1939 'ਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੀ ਸੀਡਾਰਮੰਡੀਆ ਨੂੰ ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਗ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੇ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ 1950 'ਚ ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਸ ਟੰਡਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਿਲ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੇਥੀ ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਚਮਚਾਗਿਰੀ ਭਾਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਤਾ ਟੈਨਿਸਟ
ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਜੇਂ
ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਏ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਦੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਤੇ ਫਿਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ
ਕੇਸਰੀ ਦੋ ਨੇਤਾ ਅਜਿਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ

ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰੀ
ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਨੇ
ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ
ਵੰਗਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 23-ਜੀ
ਧੜੇ ਨੇ ਵੰਗਾਰਿਆ ਸੀ
ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਚੋਣ 'ਚ
ਉਹ ਵੀ ਖੱਖੜੀਆਂ-
ਖੱਖੜੀਆਂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।
ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਤੇ
ਹੰਡਿਆ-ਵਰਤਿਆ ਨੇਤਾ
ਗਲਾਮ ਨਹੀਂ ਆਜ਼ਾਦ

ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ 14ਵੀਂ ਵਾਰ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਹਰਲਾ ਮੈਂਬਰ ਮਲਿਕਾਰਜ਼ਨ ਖਡ਼ਗੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 13 ਵਾਰ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੇਥੀ ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ, ਬੀ।ਪੱਤਾਭੀ ਸੀਤਾਰਮੌਣੀਆ, ਪੁਰਸੋਤਮ ਦਾਸ ਟੰਡਨ, ਯੂਐਨ ਫੇਬਰ, ਐਨ ਸੰਜਿਵਾ ਰੈਡੀ, ਕੇ ਕਮਾਂਗ ਰਾਜ, ਐਸ ਨਿਜਲਿੰਗਪਾ, ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ, ਸੰਕਰ ਦਿਆਂਨਾ ਸਰਮਾ, ਡੀਕੇ ਬਰੂਆ, ਕੇਬੀਰੈਡੀ, ਪੀਵੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਮ ਤੇ ਸੀਤਾਰਾਮ ਕੇਸਰੀ ਆਦਿ ਸਨ।

ਹੁਣ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ
 ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਉਸ
 ਦੀ ਤੂਝੀ ਬੋਲੇਗੀ ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਮਲਿਕਾਰਜੂਨ ਖਤਗੇ ਦੀ
 ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਗਾਂਧੀ
 ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਬਣਾ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਕ ਤੀਰ ਨਾਲ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਰ
 ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਉਹ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ
 ਹੈ ਪਰ ਰੀਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲ ਮਲਿਕਾਰਜੂਨ ਖਤਗੇ ਨੂੰ
 ਚਲਾਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਰਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੈ
 ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ
 ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਹਰਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ
 ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਧੱਤੇ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣੇ ਅੰਦਰ ਹੋ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਜ 'ਚ ਵਿਚਰਣਾ ਅੱਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਵੱਖੋਂ ਹੁਣ ਮਲਿਕਾਰਜ਼ਨ ਖਤਰੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਉਠ ਕਿਸ ਕਰਵਾਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ?

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਤੇ ਕੱਥੜੀਂ ਅੱਗ ਕਿਉਂ ਲੱਗੀ?

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 (1) (ਪੀ) ਤਹਿਤ 5 ਸਾਲ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਅਥਵਾ ਠਹਿਰਾਓਂ ਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ 6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 5 'ਤੇ ਫਤਿਹ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਤੁਰਖ਼ਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਤਾਜ਼ਾਤਗੀਨ ਫੈਸਲੇ ਕਰਕੇ

ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਅੱਚਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ, ਰਬਤਾਂ, ਬੁਲੇਟਾਂ, ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਦੇ ਮੁਜਾਹਿਰਾਕਾਰੀ ਇੱਟਾਂ, ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ ਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਮਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ 'ਚ ਮੁਜਾਹਰੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਤੇ 'ਲੰਬੀ (ਇਨਸਾਫ਼) ਯਾਤਰਾ' ਲਈ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮ ਚੋਰਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਰਮ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਅਤੇ 63 ਤਹਿਤ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਜਾ ਮਲਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਾਰਟਾ ਦਾ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਵਾਹ ਧਰ ਬਣ ਹਨ।
ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ
'ਚ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਟੀਆਈ ਵਰਕਰ ਪੁਰੇ ਦੇਸ਼
'ਚ ਸਤਕਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ
ਫਿਜ਼਼ਮਹਿਬਾਦ, ਲਾਹੌਰ, ਕਰਾਚੀ, ਪਿਸਾਵਰ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ,

ਪਾਕਸਤਾਨ ਲਕਤਗਾ ਗਠਜ਼ ਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਜਮਾਤ-ਏ-ਉਲੰਮਾ ਇਸਲਾਮ-ਫਜ਼ਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮੌਲਾਨਾ ਫਜ਼ਲਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਸਾਦਿਕ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਮੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਮਹਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਚੋਰ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਾਣਾ ਸਨਾਉਲਾ ਟੇਂਬਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਕਰਿੰਦਾ ਹੈ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਖੁਦ ਮਹਾਚੋਰ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਮਨਕਾਰੀਨ ਵਿਗਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫੌਜ ਨੇ ਵੀ ਪੀਟੀਆਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਿ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਮਨ-ਕਾਰੰਨ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਬਾਅਦ

ਊଜାଗର ମିଶ୍ନ

ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ
ਹਾਲਾਤ
ਦਰਮਿਆਨ
ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੇ
ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਦੇ
ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ
ਵਿਗੜ ਸਕਦੇ
ਹਨ। ਡਰ ਇਹ ਹੈ
ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
'ਚ ਇਕ ਵਾਰ
ਫਿਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ
'ਤੇ ਕਤਲੋ-
ਗਾਰਤ ਦਾ
ਮਿਹਿਆਂ ਦਾ

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ

ਇਟਾਹਾਸ ਨਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਛੋਜੀਕਰਨ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਦਰਸ਼ਾਲ ਸੰਨ 1947 ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਦੋ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਲਹਿਦਗੀ ਤੇ ਆਜਾਦੀ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੋਕ ਗੁਲਾਮੀ, ਜੁਲਮ ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ ਨੇ ਮਾਰਚ, 1948 'ਚ ਆਜਾਦ ਰਾਜ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੇ 12 ਅਗਸਤ, 1948 ਨੂੰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਪਸ਼ਡੁਨ ਸੁਬੰਧ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਸ਼ਡੁਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਦਰਿਆ ਕੰਢੇ ਲਾਈਨ 'ਚ ਖਲਾਰ ਕੇ ਛੋਜੀ ਫਾਈਰਿੰਗ ਸਕੂਐਡ ਰਾਹੀਂ ਉਡਾਇਆ। ਇਸ ਗੋਲਾਬਾਰੀ 'ਚ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਸ਼ਡੁਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ 400 ਤੋਂ ਵਧੇ ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਕਬਾਇਲੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਆਤ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ ਨੇ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸਮੀਰ ਰਿਆਸਤ 'ਤੇ ਧਾਵਾ ਬੋਲਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸਮੀਰ ਮਿਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਛੋਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਪਰ ਮਕਬੜਾ ਕਸਮੀਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਗਿਲਗਿਟ ਅਤੇ

ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ
ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਕੌਣ ਵਾਕਿਫ਼ ਨਹੀਂ?
ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਿਨੀ
(ਬਾਕੀ ਸੜਾ 21 'ਤੇ)

ਯੂਕਰੇਨ: 'ਡਰਟੀ ਬੰਬ' ਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਡਰ ਰੂਸ ਨੂੰ ਹੈ

ਰੂਸ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸਰਜੇ ਸੌਣੇਗੇ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਾਰਹੀਣ ਦਾ ਆਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਵਾਂ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਅਜਿਹਾ ਬੰਬ ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਬਰੁੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾ ਆਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਫਰਾਂਸ, ਯੂਕੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰੂਸ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਸੌਣੇਗੇ ਨੇ ਯੂਕੇ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਬੈਨ ਵਾਲੈਸ ਨੂੰ ਖਾਦਸਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੀਵਾਂ ਵਲੋਂ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆ ਟਿਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ, ਯੂਕੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰੂਸ ਵਲੋਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਤੁਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਆਪੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੇਸ਼ਕੀ ਨੇ ਇੱਨਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੂਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ "ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵੀ ਗੁਲਤ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਰੋਤ ਰੂਸ ਹੀ ਸੀ।

ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਹੈ ਕੀ?

ਡਰਟੀ ਬੰਬ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੋਡੀਓਜੀਕਲ ਡਿਸਪੋਜ਼ਨ ਡਿਵਾਈਸ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੰਬ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਰੋ-ਨੀਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਮਾਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਬੰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਚੀ ਪੱਧਰੀ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਲੋਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇੱਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਪਰਮਾਣੂ ਪਾਵਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਰੋਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਸਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਬਣ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਜੋ ਰੋਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਤਰੰਗਾਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਸਾਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੰਬ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵੀ ਦਹਿਸਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਧਮਾਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੀਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਨਕਸਾਨ ਕਰਨਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਰੂਸ ਨੇ 'ਡਰਟੀ ਬੰਬ' ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤੇ?

ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫੈਲਦੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਾਈਟਿਸਟਸ ਨੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਬੰਬ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 9 ਗ੍ਰਾਮ ਕੋਬਲਟ-60 ਅਤੇ 5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਟੀਐਨੀਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਸੈਨਹਟਨ ਦੀ ਸਿਰਖ ਤੇ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਦਹਕਿਆਂ ਤੱਕ ਨਾਰਹਿਣਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਕਰਕੇ, "ਡਰਟੀ ਬੰਬ" ਨੂੰ "ਜਨ-ਵਿਘਨ ਹਥਿਆਰ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬੰਬ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਉਣ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਪਾਉਡਰ ਦੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਸਬਿਤ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਫਾਰ ਦਾ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ "ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਛਮੀ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਿਵਾਰਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਨਾਟੋ ਗਠਜੋਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।" ਇਹ ਵੀ ਕਿਆਸਰਾਈਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਰੂਸ ਖੁੰਦ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਵਿਸਫੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਰੂਸ ਨੇ ਇਹ ਝੂਠ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ

ਸਾਰੇ ਫੌਜੀ ਵਿਸਲੇਸ਼ਕ ਮੰਨੇ ਹਨ ਕਿ ਰੂਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਜੋ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਈਐਸਡਬਲੀਊ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, "ਕ੍ਰੋਮਲਿਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ।"

ਕੀ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਹੈ?

ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ। 1996 ਵਿੱਚ, ਚੇਚਨੀਆ ਦੇ ਬਾਗੀਆਂ ਨੇ ਮਾਸਕ ਦੇ ਇਜ਼ਮੈਲੋਵੇ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਬ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਅਤੇ ਸੀਜ਼ੀਅਮ-137 ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਸੀਜ਼ੀਅਮ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1998 ਵਿੱਚ, ਚੇਚਨੀਆ ਦੀ ਖੂਫੀਆ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਚੇਚਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਲੱਭਿਆ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2002 ਵਿੱਚ, ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋਸ ਪੈਡੀਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

2004 'ਚ, ਇੱਕ ਬਿਊਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਸੈਂਬਰ, ਧੀਰੇਨ ਬਾਰੋਟ, ਨੂੰ ਅਸਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਲਈ ਲੱਡਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਵਿਸਫੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਟੀ ਬੰਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਡਿਲਾ ਤੇ ਬਾਰੋਟ ਨੇ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਬੰਬਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਚੀਨ 'ਚ ਆਖਰ ਉਹੋ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਕੰਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਯਾਨੀ ਸੀਸੀਪੀ ਦੇ 20ਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਇਜ਼ਲਾਸ 'ਚ ਸਥਾਨਿਕ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਤੇਤਿਆਂ ਮੌਜੂਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ ਜਿਨਹਿੰਗ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪੈਂਜ ਸਾਲ ਲਈ ਚੀਨੀ ਕੰਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਚੀਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧੀ ਚੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਾਂਝੇ ਹੋਏ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੁਹੇ ਵੀਰਵਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਚੀਨ ਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੁਹੇ ਵੀਰਵਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਚੀਨ ਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੁਹੇ ਵੀਰਵਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਚੀਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਰੋਡੀਓਐਕਟਿਵ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੁਹੇ ਵੀਰ

ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਕੇਪਾਲ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਉਲਥਾਈਆਂ ਤਿਨ ਮੈਡੀਕਲ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਧੂਮ-ਯੱਕੇ ਨਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਐਮਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਹ ਕਦਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ
(ਜੋਈਈ) ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅਹਿਮ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਮਡਿਹਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਦਰਜਨ ਭਰ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਬਾਨਾਂ
ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਹਾਲਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ
ਵਿਚ ਗਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਿਆਂ ਲਈ ਹਾਲ ਹੀ
ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸਾਝੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ
(ਸੀਯੂਈਟੀ) ਦੀ ਹੈ।

ਉਚੇਰੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਨਿਵੇਂ ਕਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਪੀਐਚਡੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਢੁਜੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤਾਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਉਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ 1918 ਤੋਂ 1948 ਤੱਕ ਮੈਡੀਸਨ ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਰਦੂ ਜਥਾਨ ਵਿਚ ਕਰਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਭੋਪਾਲ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਪਿਛੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਤਾ-ਬਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੋਚ, ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ, ਖੋਜ, ਤਰਕ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਰਗੇ ਬੋਧਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ/ਸੰਚਾਰ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਬੀਤੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਦੀ ਹਕਮ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬੋਰਿਸ ਜੋਨਸਨ ਨੂੰ ਜ਼ਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲਿਜ਼ ਟਰੱਸ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਬਦਿੰਤਜ਼ਾਮੀ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ 45 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਿਸੀ ਸੁਨਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਪਣਾ ਆਗੂ ਚੁਣ ਲਿਆ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜ਼ ਟਰੱਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਯੁਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਦੋਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਲੀ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ, ਭਾਵ ਟਰੱਸ ਦਾ ਨਿਘਾਰ ਅਤੇ ਸਨਕ ਦਾ ਉਭਾਰ ਕਾਢੀ ਨਾਟਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਜ ਟਰੱਸ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀਜਨਕ
ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ
ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਰਸੇ ਲਈ
ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਆਗੂ ਵਜੋਂ
ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਘਟਨਾਚੱਕਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਨ
ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ: ਉਸ ਦੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦੀ
ਬਣਤਰ, ਉਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਨਜ਼ਰੀਆ
ਅਤੇ ਰੁਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਭਿਆਨਕ
ਆਲਮੀ ਉਤਸਾ ਸੰਕਟ।

ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿਚ ਤੇਜ਼
ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ, ਉਹੋ ਕੁਝ ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੀ
ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ
ਅਕਾਦਮੀਸ਼ਿਅਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਪਿਤਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ ਪਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਜਦੋਂ ਟਰੱਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ
ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕਤ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹੱਕ
ਵਿਚ ਬੇਲਗਾਮ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਲਣ ਦਾ ਭੁੱਲੇਆਮ ਇਜ਼ਹਾਰ
ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ
ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ
ਇਕਹਿਰੀ ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਖਾਹਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਉਰਜਾ

ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁਝ ਸੰਭਾਵੀ ਛਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ
ਹੈ। ਤਕਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਤਰਜਮੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ
ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੱਖੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਮ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲੀ ਮੂਲ ਸਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ
ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਭੇਪਾਲ
ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ
ਹਨ- ਐਨਾਟੋਮੀ, ਬਾਇਓਕ੍ਰੈਮਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ੀਓਲੋਜੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਰਕ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚਲੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਥਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਉਲਾਘਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆਤ ਮਨੁਸਕ ਸਮਗਰੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਮੁੱਹਈਆਂ ਕਰ ਰਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮੀਦ ਕਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਸੌਂਪੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵ, ਆਮ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਦੀ ਹਿੰਦੀ, ਨਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੀ ਹਿੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਉਂਝ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ
ਤਰਜਮਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਖਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ
ਅਮਲ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਵਿਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਿਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਝਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਵਾਲੇ ਗਰੈਸੂਏਟਾਂ ਨੇ
ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀ ਸਿੰਦੀਗੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣਾ ਹੈ
ਫਿਰ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਕਤੇ ਹਵਾਲਾ
ਕਿਤਾਬਾਂ, ਮੈਨੂਅਲ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ
ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਕਰ ਕੇ ਅੰਗਰੋਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਕੰਮ-ਕਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ
ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ
ਅਗਲੇਰੀ ਪੜਾਈ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰੀਅਰ
ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਚਣੌਤੀਪਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ

ਪੋਸਟ-ਗਰੈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੁਪਰ-ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਖੋਜ ਆਦਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹਾਥ ਵੀ ਅੰਗੇਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਜੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੋਸਟ-ਗਰੈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਹੋਰ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਰਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਧਾਰਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਮਸੀਨਰੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਖੇਤ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕਾਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲੋਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਕਾ ਉਲ੍ਲਿਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੱਗ-ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 600 ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਖੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਾਖਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੁਰਤ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲੀ ਹੀ ਬਣਾਵੇਗਾ।

ਮਸਲਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੀ ਮਾਧਿਆਮਿਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਅਗਲੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨਾ ਟਕ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਸੁਥੇ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰਨੀ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋਵੇਗੀ ਸਿਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਆਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਸੁਥੇ ਦੀ ਮੁਕਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੈਸਟ-ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਊਸਮਾਨੀਆ ਪ੍ਰਾਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਰਸ
 ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਾਰੇ
 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਲਜਾਮੀ
 ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਠ ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ
 ਹੀ ਸਨ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ
 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰਜਮਾ ਬਿਉਰੋ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ

ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਅਨੁਵਾਦ
 ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਢਲਕ ਰਵਿਦਿਤ ਨਾਥ
 ਟੈਂਗੋਰ ਸਣੇ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ
 ਸਲਾਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ
 ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ,
 ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਬਿਧ ਧਿਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈਚਾਰੇ
 ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਜੇ ਵੱਖ
 ਵੱਖ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ
 ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ
 ਮਿਆਦੀਰਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ
 ਸਮੇਲ/ਅਨਕਲਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮਾਤਾ-ਬਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਪਾਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਪਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣਿਆਂ ਵੀ ਲਾਸਾਨੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਨਅਤੀਂ ਤੁਰੋਂਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਮਾਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਜਪਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਲਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ 1920ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈਂਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਲਬਿਲਕ ਇੰਸਟਰਕਸ਼ਨ (ਡੀਪੀਆਈ) ਸਥੀਰ ਰੌਸ ਮਸੂਦ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਜਪਾਨੀ ਮਾਡਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਪਾਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਜਰਮਨੀ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕੋਰਸ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਆਪੋ-ਅਪਣੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਹਿਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਵਖਰੇਵਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਮਰੂਪਤਾ ਵਾਲੇ (ਇਕੋ ਜਿਹੇ) ਸਮਾਜ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹਨ।

ਦਿਨੋਸ਼ ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਜਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਖੁਦ ਰਿਆਸਤ/ਸਟੇਟ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਤਾਂ ਕਿਹਾਣਾ ਹੀ ਕੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਤਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੌਰਾਨ ਟੋਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਟੈਕਸਟ ਕਟੋਡੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਦਰਸ਼ਾਵ ਟੋਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਅਮੀਰ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਆਮ ਕਰ ਕੇ ਘੱਟ ਟੈਕਸਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮੀ ਆਗੂ ਲਈ ਮੁਲਕ ਦੰਡ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਥਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਕਿ

ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਪੋ)

ਪ੍ਰਸ਼ਸਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ
ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ
ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੇ ਬੈਕ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਟਰੱਜਰੀ
(ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਵਿਤ ਮੰਤਰਾਲਾ), ਬਜਟ ਜਵਾਬਦੇਹੀ
ਦਫਤਰ (ਓਆਰਬੀ), ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਨਅਤੀ ਤੇ
ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਗਾਮੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸਲਾਹ-ਮਸਵਰਾ ਕਰਨ

ਜੜੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ (ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੋ ਛੁੱਟ ਦਿਓ) ਅਤੇ ਇਕਪਾਸਤ੍ਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਬਜਟ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਆਪਣੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੁਕਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੱਟੋਂ ਹਮਾਇਤੀ ਚਾਂਸਲਰ (ਹੁਣ ਸਾਬਕਾ) ਕਵਾਈ ਕਵਾਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਿਆਪਕ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਆਸਤ/ਸੇਟੇਰ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸੁਰਾਖ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਟਰੱਸ-ਕਵਾਰਤੋਂਗ ਟੀਮ ਨੇ ਹਰਮਤ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਤੀਦਾ ਵਿੱਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੈਂਧਰ 'ਤੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਟੀਮ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਉਧਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ 'ਮਿਨੀ ਬਜਟ' ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਕੇਤੀ ਗੈਰ-ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਬੇਕਾਰੀਨੀ

ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ
ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਜਿਸ ਨਾਲ
ਵਪਾਰ/ਕਾਰੋਬਾਰ
ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ
ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਟੁੱਟ
ਗਿਆ। ਵੱਡੇ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਧਾਰ
ਲੈਣ ਦੀਆਂ
ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨੇ

ਮਾਹੁ ਗਾਈ। ਸਿਖਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਟਰੱਸ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਟਕਰਾਅ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹੋਤ ਵਾਗ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ਾਈ ਹੋਤ ਵਾਗਾਈ।

ਹਰ ਵਧੇ ਇਤਨਾ ਜਗ ਸਾਹਮਣਾ ਹਰ ਵਧਾਂਦਾ
 ਬੈਕ ਆਫ਼ ਇਗਲੈਂਡ ਨੇ ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ
 ਠੱਲ੍ਹਣ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ।
 ਵਧੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦਾ ਸਿੰਟਾ ਰਹਿਣ/ਗਹਿਣੇ ਧਰਨ
 ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਇਜ਼ਜ਼ਦੇ ਵਜੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ
 ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਬਿਲ ਵਧ
 ਗਏ। ਇਉਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਭੈਅ
 ਅਤੇ ਨਿਹਸ਼ਾ ਨੇ ਜਕੜ ਲਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਵੇਂ
 ਚਾਂਸਲਰ ਜੇਰੇਮੀ ਹੰਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੀ ਆਰਥਿਕ
 ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਾ
 ਘਟਾ ਸਕੀ। ਇੱਝ ਇਕਹਿਰੀ ਸੌਚ ਆਧਾਰਿਤ ਸਿਖਰ 'ਤੇ
 ਪੰਚਿਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਉਸ ਦੇ ਪਤਨ
 ਦਾ ਮੱਖ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਿਆ।

ਦਰਸਾਸਲ, ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੀ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਨਿਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੱਥਤਾ ਦੇਣਾ ਹਾਮੀ ਉਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੌਜੂਦਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਆਰਖਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਮੁਆਫਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ (ਭਾਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਉਸ (ਬਾਕੀ ਸੜਾ 21 'ਤੇ)

ਚੁਣੌਤੀਆਂ 'ਚ ਘਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਦੁਨੀਆ ਅੱਖੀ ਸੌਂਖੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਆਈ ਹੈ ਪਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤਾਈਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਇਹ ਅਸਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ ਆਰਥਿਕ, ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ। ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰ ਵਾਰ ਲੈਂਕਡਾਊਨ ਲਾਉਣ, ਰੋਕਾਂ ਤੇ ਛੋਟਾਂ, ਘਰ ਤੋਂ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮ, ਫਰਲੋ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਹਿਲਾਂ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਆਪਣੀ ਨੈਡਿਕਤਾ, ਸਾਡੀਆਂ ਭੇਡਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਵਿੱਚੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਸਮੱਚਾਸ਼ਵਾਂ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿਆਸੀ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ

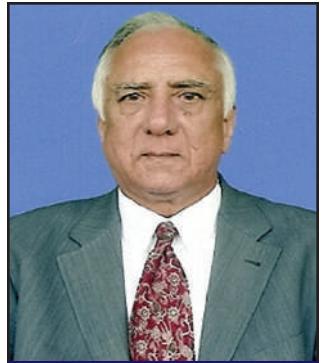
ਮੁੱਲੂਦ ਤ੍ਰੇਤਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਆ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਵਹਾਉ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਲਤਾ (ਲਿਊਫਿਟੋ) ਕਰਕੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੁਕਰੇਨ ਤੇ ਰੁਸ ਦਰਮਿਆਨ ਜੰਗ ਛਿਡਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਮੱਸੀਆ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਗੀਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਰਾਂ ਕੱਸਣ (ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਧਾ ਕੇ) ਕਰਕੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦਬਾਆ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਹੱਸ ਤੇ ਬੇਲਾਰੂਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਮੌਤਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੁਸ ਤੇ ਬੇਲਾਰੂਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲਈ ਜੰਗੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ)। 'ਦਿ ਗਾਰਡੀਅਨ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਇਕ ਹਾਲੀਆ ਲੇਖ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰੀਬ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ 60 ਫੀਸਦੀ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਉਭਰਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 25 ਫੀਸਦੀ ਮੁਲਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਲ ਹੇਠ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਰੀ ਜੋਖਮ ਦੀ ਜ਼ੱਦ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਹੁ ਲਹਾਣ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ। ਉਭਰਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਾਲੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਝ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਭਾਰ ਹੋਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਲ ਹੇਠਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਬੋਡ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਤਿੰਧਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗ੍ਰਾਹਿ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਬਣਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਆਪਣਾ 75ਵਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਕੇ ਹਟਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਅਰਸ਼ਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਮਸ਼ਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ 80 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਣਕ ਤੇ ਚੌਲ ਵੰਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਝ ਸਕਾਂਗੇ? ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੇ ਤੱਥਾਹੀ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੁਚਕ ਅੰਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਨਾਬਹਾਲਰੀ ਬਾਰੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਡੀਤੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ | ਮੁਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

ਉਭਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਗਲੀਆ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖਣ
ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਊਯੋਰਕ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੇ ਸੋਹੋ ਅਤੇ
ਪੈਰਿਸ ਜਾਂ ਮੁਬਾਈ ਵਿਚ ਪਣਪਟੀ ਗੈਂਗਬਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ
ਕਰਦੇ ਸਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ
ਇਹ ਗਰੋਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਆਟੋਮੈਟਿਕ
ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਉਪਕਰਨ ਲੈ ਕੇ ਸਰੋਆਮ ਘੁੰਮਦੇ
ਹਨ। ਉਹ ਅਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ
ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ
ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ
ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ
ਗਰੋਹ ਪਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ
ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁਤੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈ ਗਾਇਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੋਹਾਂ ਦੇ
ਕਸੀਦੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਡਾ ਬੰਨ੍ਹ

A portrait of Gurcharan Jagat, an elderly man with white hair, wearing a dark suit, white shirt, and a red patterned tie. He is looking slightly to his left. The background is blue.

ਗੁਰਬਚਨ ਜਗਤ

ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਰਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਉਪਰ ਬੁਰੀ ਮਾਰੀ ਪੈਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਰੂਪਏ ਦੀ
ਡਿਗਰੀ ਕੀਮਤ, ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ
ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਤੁਭਾਹੀ ਦਾ ਸਿੱਟ
ਇਹ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੋਂ
ਬਾਹਰੀ ਸਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰੂਨੀ

ਕਤਲ, ਲੁਟਾਂ-ਬੋਹਾਂ, ਅਗਵਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਆਦਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਆਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਾਸਕੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਕਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਕਾਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਝਲਕ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਇਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਸੇ ਅੰਕਤ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਸਹਿਰੀ ਬੇਠਤਾਂ ਖਾਸਕਰ ਉਤਰ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਬਰ-ਜਨਾਹ ਜ਼ਿਹੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਕਿ ਕਿੱਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਯਕੀਨਨ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਮਾਮੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਵਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਲੁਟਾਂ-ਬੋਹਾਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨਾਲ ਪੀਤਤਾਂ ਤੇ ਵਡੇਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇੰਡਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਨਿਸ਼ਿਆਕ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਖਰਤਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਲੋਕ ਸਰਬਾਥ, ਅਫੀਸ, ਭੰਗ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਕਮਾਂ, ਕੋਕੀਨ, ਹੈਰੋਇਨ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਨਿਸ਼ਿਆਕ ਦਾ ਚਲਨ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਮੀਰ ਤਬਕੇ ਤਕ ਸਭ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ।

ਤਸਕਰ ਗਰੋਹਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬੱਝਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਥੇਪਾਂ ਫੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਪਿੱਛੇ ਕੌਣ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡ ਤਸਕਰਾਂ, ਫਾਇਨੈਂਸਰਾਂ ਤੇ ਹਰਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਤਾ ਚੌਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕ ਕੌਣ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਅਰਥਾਤੇ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਤਰ ਤੇ ਸਰੋਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਦਾਮਜ਼ਾਂ ਵੱਲ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਹੰਦਾਂ ਵੱਲ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਰੋਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਆਸਮਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ।

ਉਤਰ ਪੂਰਬ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਜੰਮੁ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਤਰ ਪੂਰਬੀ ਸੁਖਿਆਂ ਅੰਦਰ ਫਿਲਾਹਾਲ ਸਾਂਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਸੜਕਿ ਚੌਨ੍ਹਾਂ ਬੇਜੈਡੀ ਛੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ

ਗੁਰਬਚਨ ਜਗਤ

ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹੱਦੀ ਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਖਾਸ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਟ ਰੱਖਿਅਕ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
 ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ ਕਰੀ ਉਣਤਾਈਆਂ
 ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ ਵਿਚ ਆਉਣ ਅਤੇ
 ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਣ
 ਦੇ ਮੁਦੇਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਰੀਬੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦੀ
 ਲੋੜ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਆਲਮੀ ਅਰਥਾਤੇ, ਉਜ਼ਗਾ ਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ
 ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਪਰ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦਾ ਅਸਰ
 ਹੈਂ। ਕੋਈ

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ
ਪਵੇਗੀ। ਕੋਵਿਡ ਨੇ ਅਰਥਾਤ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਧੋਲ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ, ਮਹਿਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੇ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਵਿਚ ਇਸ਼ਾਫ਼ਾ
ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਬੈਂਕ
ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇ ਇਕਸੁਣ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਖੁਬ ਰਹੀ ਮਹਿਰਾਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮਹਿਫਿਲ-ਏ-ਸਾਹਿਲ

ਹੇਵਰਡ- ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਨਿਊਵਾਰਕ ਦੇ ਮਹਿਰਾਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ
ਵਿਖੇ Total Entertainment ਅਵਤਾਰ ਸਿਆਲਾਮਾ ਜੀ

ਵਲੋਂ ਮਹਿਫਿਲ-ਏ-ਸਾਹਿਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਰਾਤ ਦੇ ਸਵਾਦੀ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੇ ਬੇਡਾਂ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੱਖ ਵੈਖੇ।

ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਣ ਸਮੇਂ ਚੌਥੇ ਸਾਹਿਲ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀਤੇ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜਗਲਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਸਵੰਤ ਸਾਦ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼
'ਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਸੀ ਪੈਰਾਂ' ਚ ਛਾਲੇ ਤੇ
ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਕਿਰਚਾਂ' ਦਾ ਗਾਇਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਰ
ਚੰਨ ਲਾ ਗਿਆ। ਤੋਂਥਿਏ 'ਛੁਨਜਾਬ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰਾ
ਜਸਪਿੰਦਰ ਰੈਨਾ ਨੇ ਮਹੁਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ
ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।
ਇਸ ਸੰਗੀਤਕ ਮਹਿਫਲ ਨੂੰ ਵਿਸਮਾਦਤ ਕਰਨ
ਲਈ ਤਬਲਾ ਮਾਸਟਰ ਮਲਕੀਤ ਸੰਧੂ, ਢੋਲਕ
ਮਾਸਟਰ ਅਸੋਕ ਸੌਨ੍ਹੀ, ਪੈਂਡ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਗਿਟਾਰ
ਵਾਦਕ ਰਿਚਰਡ ਅਤੇ ਕੀ ਬੋਰਡ ਮਾਸਟਰ
ਨਾਗਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੁਮਿਕਾ ਬਤੀ ਸਿੱਦਤ ਨਾਲ
ਨਿਭਾਈ। ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਸਪਾਸਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਟਾਂ
ਖੇਲੀ ਛੱਡੀਆਂ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਬੁਝ ਰ
ਪੰਨੀ ਦੇ — — — ਕੋਂ — — — ਵਿੱਚੈ ਹੈ ਕੀ

ਸਰਸ਼ਾਰ ਰਹੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਰਹਿਮਤ
(ਛਾਲਤਾਂ) ਦੀ ਭੜੀ ਲੱਤੀ ਕੁਗੀ।

- ਲਾਜ਼ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ, 510-502-0551

ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਸਿਖਰਾਂ ਛੂੰਹਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?

ਮਹਿੰਗਾਈ ਹਰ ਥਾਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੀ ਪਰਚੁਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ; ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁੜ ਦੋਹਰੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਪੁੱਣ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਭ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੈ; ਜਾਪਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ; ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਬ੍ਰੈਂਡ/ਰੋਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਰੀਬ 20 ਫੀਸਦ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਾਨਾ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਕੇ 37 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਅੱਪਤ ਜਾਣ ਪਿਲਾਫ਼ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੜਤਾਲ ਉਤੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਇਸ ਵਕਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ (ਆਈਐਮਐਂਡ) ਦੇ ਹਾਲੀਆ ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਿਕ ਦਿਸ਼ਾਕੋਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ' ਦਾ ਦਬਾਅ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਕਸ਼ਤਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਧੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਸਭ 'ਤੇ ਫੌਰੀ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਖਰਾਂ ਛੂੰਹਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ ਹੈ, ਕੋਵਿਡ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਲਾਏ ਰੇਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ 'ਨਰਮ ਮਾਇਕ' ਨੀਤੀਆਂ; ਦੂਜਾ ਹੈ, ਯੂਕਰੇਨ ਉਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਹਮਲਾ ਜਿਸ ਨੇ ਗੈਸ, ਕਣਕ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕੀ ਤੇਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਅੰਕਿਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਤੀਜਾ ਹੈ, ਚੀਨ ਦੀ 'ਜ਼ਿਰੋ ਕੋਵਿਡ' ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੈਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਬਹਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ 'ਅਲਮੀ ਫੈਕਟਰੀ' ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ-ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਖਰਚ, ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਆਈਐਮਐਂਡ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰਾਜੀ ਹਨ: ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਟੋਂਕੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ। ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ/ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੀਸੇ ਵਿਚੋਂ ਵਧਾਉ 'ਅਣ-ਕਮਾਈ' (ਮਿਹਨਤ 'ਤੇ ਬਿਨਾ ਕਮਾਈ ਹੋਈ) ਦੌਲਤ ਕੱਢ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਤੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਦਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਨਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਚ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਨਅਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟੇਗੀ। ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਫਤਾਰ ਮੱਠੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਵਾਚੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਦੀ ਆਮ ਰਾਣਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਾ

ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਧੇ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਆਈਐਮਐਂਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਕੱਸਣ, ਭਾਵ ਛਿੱਲਾ ਛੱਡਣ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੱਸਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਅੱਨਿਦਯੋ ਚਕਰਵਰਤੀ

ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਵਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮਹਿੰਗਾਈ/ਨੇਟ ਪਸਾਰੇ ਵਿਚ ਖਾਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਵਧਾ- ਦੋਵਾਂ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿਚ- ਦੋਵਾਂ ਉਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਂ ਦੇ ਇਹ 'ਮਹਿੰਸ ਕਰਨ' ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਅੱਖੀ ਸਿਆਸੀ ਗੋਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ- 'ਜਿਉਂ ਹੀ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰੱਫਤਾਰ ਮੱਠੀ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਨਰਮ ਮੁਦਰਾ ਹਾਲਾਤ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਆਵਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਉਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।।। ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਨੱਬ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਫੇ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਇਜ਼ਾਫ਼ਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਨੋਟ-ਸੰਗੋੜ/ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟਣ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਧੂੰਜੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚਲੇ ਵਧੇ ਨੂੰ ਮਹਿੰਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਪਾਉਣ ਦੇ ਟੀਚੇ ਉਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਡਟੇ ਰਹਿਦਿਆਂ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ।

ਇਥੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ/ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਨੋਟ ਪਸਾਰਾ ਸੱਚਮੁਚ ਹੀ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣਾ ਬੇਸ਼ਕੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਕੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸੱਚਮੁਚ ਹੀ ਘੱਟ ਸਪਲਾਈ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਵੱਧ ਮੰਗ ਕਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮਾਤ੍ਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਘੱਟ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾ ਵੇਖਾ ਹੋਵੇ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੋ ਕੀਮਤ ਸਦੀ ਭਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਲੜਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਧਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸਲ

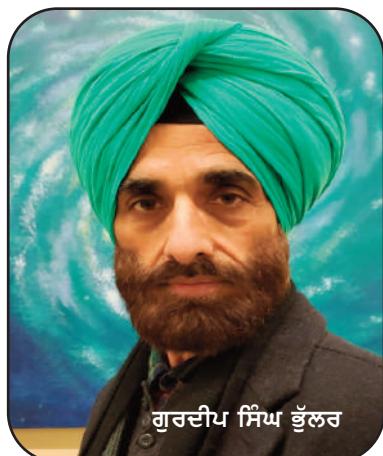
ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜਿਹੜੇ ਬੀਤੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਦਮੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕਮਾਈ/ਮਨਾਫੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸਰਮਾਇਆ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਸਥਿਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਿਸ਼ਾਕੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਘਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੱਠ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੇਵਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਨਿਸਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਈ ਤੇ ਇਹ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ (ਜੀਡੀਪੀ) ਦੇ 2216 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 21 ਫੀਸਦ ਉਤੇ ਆ ਗਈ; ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਇਹ 2312 ਫੀਸਦ ਤੋਂ 1715 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਡਿੰਗ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਰਮਨੀ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ-ਰੋਕੂ ਕਦਮਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤਿਵਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਈਐਸਆਈ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਰ ਕੇ ਕੌਮੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਮਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਪਈਸਾ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਕਰ ਕੇ ਸਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਗੁਰਦੀਪ ਆਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਗਏ ਨਾਟਕ 'ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ' ਦੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ (ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇ ਹੱਥ ਕਰਦੀ ਕਲਾ ਹੀ ਸਰਵ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ)

ਹੋਰਡ - ਗੁਰਦੀਪ ਆਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਯਥਾਰਥ ਚਿਤਰਦਾ ਹਾਸਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਨਾਟਕ 'ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ' ਜੇਮਜ਼ ਲੇਗਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਫਾਰਮੈਂਗ ਆਰਟਸ ਵਿਖੇ ਬੋਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪਾਂਸਰਜ਼ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਲਕਸ਼ ਸਲਾਈਡ ਸੋਅ ਰੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਿਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਕੈਨੇਡਾ) ਨੇ ਮੰਚ ਦਾ ਕਾਜ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੋਏ ਨਿਵੇਦਕਾਂ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ, ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨ-ਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੀਪ ਆਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਨਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਇਕ ਅਣਖੇਕ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਖੇਡੇ ਹਰ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗ ਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਲਾ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਨੱਹ ਜੋੜਿਆਂ ਸਥਾਨਿਕ ਸਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰੂਬੂ ਕੀਤਾ। ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਆਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਟਕ 'ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ' ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹਾਸਿਆਂ ਦੇ ਰੂਹਾਂ ਰੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆ। ਇੰਡੀਆ ਫੋਨ ਕਰਦੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਰਿਹਾ ਗਏ ਪੁੱਤ ਨੇ ਮੁਖਤਿਆਰਾਨਾਮੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸੀ ਭਰਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਰਦੇਸੀ ਭਰਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਾ

ਦੇ ਨਾ ਘਾਟ ਦੇ ਅਖਾਣ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਗਏ।

ਉਹ ਤਾਂ 'ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਵੀਜ਼ਾ' ਲੈ ਕੇ ਚਾਈਂ-ਚਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਪੁੱਤ ਕੋਲ ਵੀ ਇੰਡੀਆ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਥਾਂ ਨਾ ਰਹੀ ਤੇ ਮਾਪੇ ਬੋਝ ਬਣ ਗਏ। ਹਰ ਅੱਖ ਉਸ ਵਕਤ ਨਮ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਪੇਤੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਦਾਦੇ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਰਾਹੀਂ ਅਵਾਸ ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਢਾਂਚੇ, ਭੇਟਾਵਾਦ, ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਫਿਊਰਲ ਹੋਮਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁਹੰਮਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਸੰਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨ(ਪੇਂਡੇ) ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਗੁਲਮਹਿਕ ਕੌਰ, ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਨਵਰੀਤ, ਨਵਰੂਪ ਅਤੇ ਸਮਰ ਪੱਡਾ ਸਨਾਇਹ ਤਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਦਿੱਤੇ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨ ਸੇਖੋਂ (ਅਮਰੀਕਾ), ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਅਮਰੀਕਾ), ਕਲਾਕਾਰ, ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਚਾਚੀ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਪੀਤ ਕੌਰ ਸੈਣੀ, ਬੇਬੇ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਰੋਡੇ, ਬਾਪੂ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਨਪੀਤ, ਲੱਕੀ(ਪੁੱਤ) ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲਾ ਤੱਖਰ, ਪ੍ਰੀਤ (ਨੂੰ) ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ

ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਹੀ ਇੰਦਰਪੀਤ ਕੌਰ ਸੈਣੀ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਸੌਂਕਵਾਂ ਸੋਏ ਸੀ।

ਹਰਮੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਕਿ ਚੱਲਦੇ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਬੰਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਰੀਵੀਓ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਉਠੋਂ ਕੇ ਨਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਰੀਵੀਓ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਨਾਟਕ ਦੀਵਿਲਿੱਖਣਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਕਲਾ ਹੀ ਸਰਵ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਟਕ ਦੇ ਸਕਰਿਪਟ ਲੇਖਕ ਬਿੱਲਾ ਤੱਖਰ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਬਾਂਦੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਉਂਡ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਲਈ ਗੁਰਦੀਪ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਟਕ ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲਾਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਬਲਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਾ ਵਿੱਚ ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਸੋਨੂੰ ਰਾਣਾ ਚੌਧਰੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ, ਵਿਸਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਓਂ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਵਕੀਲ), ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸਰਾ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੇ ਐਫ ਸੀ), ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਸਿੱਕੀ ਸਰਾ, ਕਬੀਲਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੀਡੀਆ ਪਾਰਟਨਰਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼, ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਰੋਡੀਓ ਮਿਹਰਿ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ: ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ
ਫੋਨ: 510-502-0551

Zee foods IIc

ਜੀ ਫੂਡ ਐਲ. ਐਲ. ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਫਲੇਵਰ ਵਿੱਚ ਕੁਲਫੀਆਂ ਅਤੇ ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ

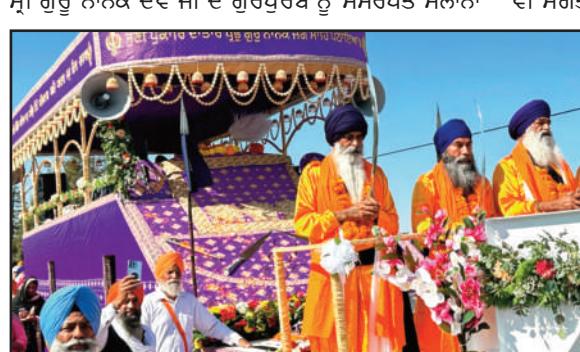
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਪੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ- ਅਕਰਮ ਖਾਨ (ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੇ)

1 (510) 453-1757

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਵੱਲੋਂ ਸਜਾਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਚਮਕਿਆ ਖਾਲਸਾਈ ਰੰਗ

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮੈਰੀਕਨ ਵੀ ਹੋਏ ਸਾਮਲ

ਫਰਿਜ਼ਨੇ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ (ਕੁਲਵੰਡ ਧਾਲੀਆਂ / ਨੀਟਾ ਮਾਫ਼ੀਕੇ)- ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਫਰਿਜ਼ਨੇ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਸਲਾਨਾ

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਗਰਮਤਿ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਗੁਰੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥਿਆ ਅਤੇ ਕਬਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਬਾਈ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ ਕੇਸਰੀ, ਨੀਲੀਆਂ, ਹਰੀਆਂ, ਪੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਦਿਸਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੁਧੇਂਟਿਆ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ ਕੇਸਰੀ, ਨੀਲੀਆਂ, ਹਰੀਆਂ, ਪੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਫਲੋਟਾਂ ਨੇ ਵਿਲੱਖਣ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗੱਤਕਾ ਗਰੁੱਪਾ ਦੁਆਰਾ

ਅਪਣੀ ਇਸ ਕਲਾ ਦਾ ਖੁਲ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੂਲ੍ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਡੀਆਂਬ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਡੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
ਸ਼ਾਦੀ ਮੈਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੂਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੈਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

FAIRWAY BODY SHOP

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਡੈਂਟਿੰਗ ਤੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਸ਼ਲੀਬਖਸ਼ ਤੇ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ
ਐਸਟੀਮੇਟ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਹਫਤੇ ਦੇ 6 ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਸੇਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿਵਰਵਾਰ ਤੱਕ-ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

Gurdial Aujla

Darshan Aujla
510-750-6116

1421 Industrial Parkway West #C
Hayward, CA 94644

510-538-2983

Raja

New Introducing
Chaat Corner

King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

BHEL PAPDI CHAAT	FALUDA KULFI
GOL GAPPE (PANI PURI)	KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

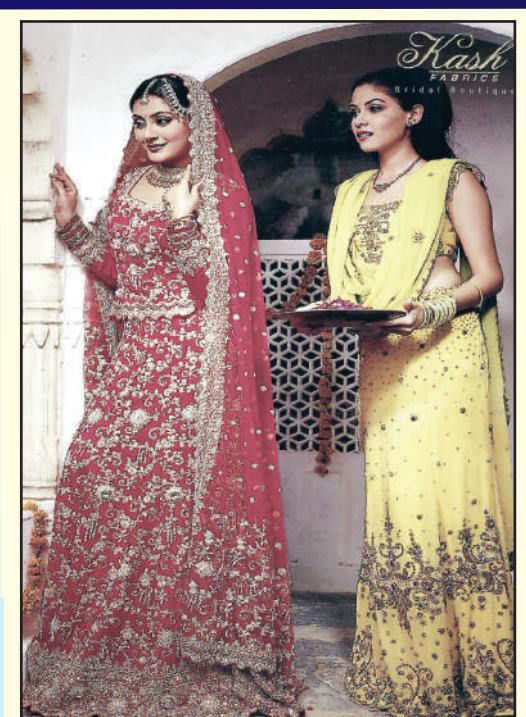
Phone : (510) 489-9100

Kash Fabrics

37 ਸਾਲ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ

1. Wedding Lehngas
 2. Mens wear-shervani
 3. Kurte Pajame
 4. Sharara Suits.
 5. Patiala. Suits.
 6. pression stove jewelery
 7. kids wear
 8. Turbans (paggan). 80 colors
1. ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਹੌਂਗੇ
 2. ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ
 3. ਕੁੜੜੇ ਪਜਾਮੇ
 4. ਸਰਾਰਾ ਸੂਟ
 5. ਪਟਿਆਲਾ ਸੂਟ
 6. ਗਹਿਣੇ
 7. ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ
 8. ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗਾਂ

Kashmir Singh Dhugga
Gurjeet kaur Dhugga

kashfabrics@gmail.com

KASH FABRICS
29576 Mission Blvd
Hayward, CA 94544
510-538-1138

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details

Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.
YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppal dental.com

Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ
ਦਾ ਸ਼ਬਤੋਂ ਗਿਲਾਤੇ
ਵਧੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਲਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧ

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538

510-773-8810

Quick Lube & Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544

**PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330**

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੈਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ,
ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲੱਹਿੰਗ ਅਤੇ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਾਨੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੇ, ਰੁਮਾਲੇ ਤੇ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

**APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS**

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Saini

5156 Mowry Ave. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਨਲਾਈਨ ਫਰਾਡ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਅ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ

ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਜ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਮਿਨੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵੈੱਟਸਾਊਪ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਾਈਟਰ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਦਿ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਯੰਤਰ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਦਿਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੁਣ ਘੰਟਿਆਂ ਮਿਟਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।

ਸਾਈਟ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਫਰਾਡ ਦਾ ਹੀ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਠੱਗਾਂ, ਚੋਰਾਂ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਅੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੈਸਿਆਂ ਉਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਹਰ ਬਾਜ਼ ਵਰਤ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਉਡਾ ਲਿਆਣ ਸੌਚਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਤੋਂ-ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਚਿੜਕਾਰ ਬੈਂਕ ਨੇ 28-30 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਕਿਤਾਬਚਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ: ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਚੋਰ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

- ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੋਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਵੈਈਸੀ ਵੇਰਵੇ ਅਧੂਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਫੋਨ ਉਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੋਕ ਹੋਣ ਦਾ ਫਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਰਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਲਿਸੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਰੋਟ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਡੀਐਕਟੀਵੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਟੀਪੀ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚਲੀ ਰਕਮ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਚੂਨਾ ਲਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਸ਼ਤਾਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਝੱਟ ਹੀ ਕੋਈ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਗ੍ਰਾਹਕ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਬੋਤੀ ਰਕਮ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫਰਾਡ ਦਾ ਖੇਡ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਠੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਿਬਤ ਵਿਚ ਫਾਸਿਆ ਦੱਸ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਦੀ ਫੇਕ ਆਈਡੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁੱਗ ਚੁੱਕੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਉਤੇ ਬੋਨਸ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਰਤ ਕੇ ਫਰਾਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਏਟੀਐਮ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕਵਾਡਾਉਂਦੇ ਵਕਤ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਰਡ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਹੁਣ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਏਟੀਐਮ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੀਨ ਕੈਮਰੇ ਫਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜ਼ਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਦਦਗਾਰ ਚੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ ਬੈਠਕ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਹ ਮਿਲਣ ਦਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁੱਕਿਆ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਕੋਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਆਂ-ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਬੈਠਕ 'ਚ ਚੀਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜ਼ਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਦਦਗਾਰ ਚੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਕੇ ਪਾਉਣ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆਂ ਇਹੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦ 'ਤੇ ਚਿੰਨ

- ਏਟੀਐਮ ਮਸੀਨ ਦੇ ਸੁਰੱਖ ਵਿਚ ਯੰਤਰ ਫਿੱਟ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਪੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿਕ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਾਈਟ ਉਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਫਰਾਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- ਘਰੋਂ ਬੈਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰੋ, ਵਾਲਾ ਸੁਤਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਾਡ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਚੋਣ ਹੋ ਗਈ ਦੱਸ ਕੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਜ਼ਮਾਨਤ

ਹੋਵੇਗਾ।

- ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਰਗੀ ਗੇਮ ਵਿਚ ਸੱਟੇ ਰਾਹੀਂ ਸੌਖਿਆਂ ਲੱਖਪਤੀ ਬਣਨ ਦਾ ਤੱਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

- ਫੇਕ ਕਾਲ ਰਾਹੀਂ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ, ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਵਿਚ ਕਾਰਡ ਵਿਗੈਰਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਸਸਤੀਆਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

- ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਭਾਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਹਿਰਾਨ ਮਿਲੇ। ਝੱਟ ਤੁਹਾਡੀ ਅਰਜੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਮਾਲ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਬਾਵਾਂ ਉਪਰ ਚਾਰਜਿੰਗ ਕੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਡੇਟਾ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਪਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

- ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਨਲਾਈਨ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨੈਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਫ਼ਤ ਦੀ ਵਾਈ ਫਾਈ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੁਚਨਾ ਨੂੰ ਫਰਾਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਈ ਫਾਈ ਰਾਹੀਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸੁਚਨਾ ਨੂੰ ਫਰਾਡ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਲਾਈਫ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖ ਕੇ ਉਟੀਪੀ ਸੋਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਤੁਹਾਡੇ ਈਮੇਲ ਆਈਡੀ ਉਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- ਮੈਸੇਜ ਐਪ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਐਪ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਜੋਂ ਗਿਫ਼ਟ ਵਾਉਚਰ ਦੀ ਆਫਰ ਦੇ ਕੇ ਕਾਲ ਡਿਟੋਲ ਅੱਪਡੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਜੇ ਗਏ ਉਟੀਪੀ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਫਰਾਡ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਕਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਲ

ਵੱਧਾਈਏ ਯੰਜਾਬੀ ਕਾਲ ਪਿਆਰ, ਮਾਂ-ਬੇਲੀ ਦੀ ਅਸ਼ਮਤ ਰੁੱਖੀਏ ਬਰਕਰਾਰ

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਵੇਸਲੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਠੱਰਮੇ ਨਾਲ, ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਪਲ ਦੋ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ, ਸਾਡਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਤੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਚੰਨ ਦੀ ਚਲਕੋਰ ਨਾਲ ਚਮਕਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਰਥਾਈਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਹੈ, ਚੰਨ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਿਠੀ- ਮਿਠੀ ਚਮਕ ਦਾ ਚਾਨ੍ਹ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵੀ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ, ਸਕੂਨ ਵੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਬਿਕਤਾ ਵੀ।

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਗੰਗੇਤਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਗੰਗਾ ਦੀ
ਧਾਰ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੰਗਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਨ ਪਾਣੀ
ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਰ
ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ,
ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ
ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੁਹਜ ਸੁਆਦ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ 'ਚ
ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਘੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ
ਦੀ ਮਮਤਾ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ
ਦਾ ਮਾਖਿਓਂ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦਾ
ਮਖਮਲੀ ਸਾਲ ਹੈ, ਸਲੀਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਮੁਹੱਬਤੀ ਤੇ ਮਖਮਲੀ
ਸਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰ
ਅੰਤੇ ਮਸੀਬਤਾਂ ਦੀ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਅੰਖਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਭੁਬਸੂਰਤੀ ਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਅਜੂਬਿਆਂ ਦਾ ਅਵਲੋਕਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੁਲਾਇਮ ਤੇ ਮਖਾਲੀ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਾ ਤੇ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤਿਆ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਾ ਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਂਭਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚਾਬੀ ਨਾਲ ਬੁੱਲਦੀ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੰਦਰ ਗਹਿਣਾ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਗੋਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਹੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਿੱਘ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸੀਂਰਵਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਫਤਹਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੇਮ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਤਰ ਹੈ: **ਫਾਸ਼ਦ** ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਾ ਹੈ

ਬਾਕੀ ਸਭ ਹਨੇਰਾ ਹੈ।

ਡਾ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਗਾਈ

ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਭਾਵਾਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸੁਪਨਿਆਂ, ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ।

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ
ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

है। मां-बौली मनुष नुँ हीटउ
भाव तें मुकड कर के विस्त्राल हिरदे नाल समाज 'स

ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਣ ਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਉਪਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਗਤੀ ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਜ ਅਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤੁਰੰਕੀ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਉਤੇ ਅਗਾਂਹ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਚੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਚਮਕਦੇ ਤੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਲਬਹੇ ਤਾਰੇ ਤੌਰਨਾ ਬੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਬੇਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਟੂੰਗ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਸੁਰਮਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਪਾ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਮਟਕ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਮੜਕ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਵੱਖ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੋਰ 'ਚ ਸਲੀਕੇ, ਸੁਹਾਂ ਸੰਵੇਦਨਾਂ ਤੇ ਸੰਚਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਵੀ ਮੜਕ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਰ ਆਧਾਰਿਤ ਤੇ ਅੰਤਰ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਹੂ

ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੌਰਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੁੱਹਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਲੋੜਾਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਸਬਦ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ। ਭਾਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਝੁਬਲੁਰਤੀ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਘਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ੍ਰਤਾ 'ਚ ਨਿਘਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤ੍ਰੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਨਫਰਤ, ਪ੍ਰਿਣਾ, ਵਿਨਾਸ਼ ਤੇ ਢਾਹ-ਭੰਨ ਜਿਹੇ ਸਥਦਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੂਹ ਛਲਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਬੁਲ੍ਹੇ ਸਾਹ, ਵਾਰਸ ਸਾਹ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੇ ਨੁਹਾਨੀ, ਹੁਨਾਨੀ, ਲਾਸਾਨੀ, ਇਨਸਾਨੀ ਤੇ ਸਨਮਾਨੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਰਸਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਭਾਸ਼ਾ ਨੱਚਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੋਚ ਦੀ ਝੁਬਲੁਰਤੀ ਨੂੰ ਲੀਰੋ-ਲੀਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਕਰਾਲ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਜਖਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਚਿੰਦ ਛਿੱਲਤਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ 'ਚ ਮਾਤ੍ਰੇ ਤੇ ਕੁਸ਼ਲੇ ਗੀਤ ਸਿਰਜ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੱਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਤੇ ਸਾਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ
ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਝ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਕੋਨੇ 'ਚ ਕਲੇ ਜਾਇਏ ਤੇ ਜੇ ਉਥੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ
ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲੋਗਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
ਮਾਂ- ਬੋਲੀ ਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸੇ ਰੇਖਾਂ ਤੇ ਕਦਰਾਂ-
ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਖਜ਼ਾਨਾ ਐਥੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੌਮ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਿਠਾ ਤੇ ਮਧੂਰ ਗੀਤ ਮਿਠੀ-ਮਿਠੀ
 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ 'ਚ ਹੀ ਸਰਵੋਤਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਤੇ
 ਗੁਣਗਣਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਉ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਂ
 ਬੋਲੀ ਦੀ ਉਸਤਤਿ 'ਚ ਗਈਏ :
 ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਉਚੀ ਸ਼ਾਨ,
 ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਤ੍ਰਿਆਂ ਪਾਈਏ ਮਾਣ,
 ਮਿਲਦਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਨਮਾਨ,
 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਹੈ ਗਿਆਨ ਦੀ ਖਾਨ!

ਫੇਰੀ ਸ਼੍ਰੋਹਰਤ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ 'ਚ ਉਲਝਿਆ ਅਜੇਕਾ ਇਕਸਾਨ

ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜਨਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ, ਵਤੀਰੇ ਤੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਵਿਚਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਚ ਅਜੋਕੇ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹੂ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰਾਨੀ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਫੋਨੀ ਸੋਹਰਤ ਲਈ ਡਿੱਜੀਟਲ ਐਪਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੇਡਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗਮੀਆਂ, ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਛੁਕ੍ਰੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਕਾ ਇਨਸਾਨ ਆਨਲਾਈਨ ਸੋਹਰਤ ਵਾਲੇ ਭਰਮ ਜਾਲ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਤ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਮਾਂ ਸੀ ਲੋਕ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ 'ਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ
ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ਿਆਂ-ਗਮੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ
ਹੁਣ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਸਿਰਫ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ
ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਹਰ ਮੈਡੀਅਲ ਫੋਨ
ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ
ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤੱਵੜ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ-ਸਾਦੀਆਂ ਤੇ ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਲੋਕ
ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੇਸਟ ਕਰਨ
ਪਰ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਬਲ ਰਹੀ ਚਿਖਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਕਈ
ਸੱਜਣ ਪਾ ਦਿਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਢੁੱਖ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ
ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਰਾਹੀਂ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਿਉ, ਲਾਈਕ
ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲੈਣ ਦੀ ਚਿੱਤਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਹੀ
ਵਿਆਹਾਂ-ਸਾਦੀਆਂ 'ਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ
ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ
ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਪਸ 'ਤੇ ਸੋਅਰ
ਕਰਨ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਆਹ-ਸਾਦੀਆਂ
'ਚ ਵੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਤਸਵੀਰਾਂ
ਖਿਚਦਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਲਫੀ ਪੁਅਇਟ ਵੀ ਤਿਆਰ

ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਲੋਕੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਫੇਕੀ ਸੋਹਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਤਨਸੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੋਰਾਨ ਵੀ ਲੋਕ

ਡਾ ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ

ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਨੇ-ਕਿਨੇ ਦਿਨ ਜ਼ਹਿਰ ਉਘਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ
— ੮੦ — ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਗ

ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਟਸ ਐਪ ਸਟੋਰਸ ਵੈਸ਼ੱਬਲ ਚੀਜ਼ਸਿਟਾਰਾਪ 'ਤੇ ਸੈਵਾਵੋ-ਸੈਵਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਫੋਨ 'ਚ ਉਪਲਬਧ ਐਪਸ ਰਾਹੀਂ ਨਾਜ਼ਗੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

મુખ્યમાં એવી વિશેરણ નથી કે આ પ્રકારની વિશેરણ હશે.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਆਂਦੀਆਂ-
ਗੁਆਂਢੀਆਂ, ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਬਿਆਂ
ਨਾਲ ਤੁੰ-ਤੁੰ ਮੈਂ-ਮੈਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ
ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖਰੀਆਂ-ਖੋਟੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ ਵਿੱਡ ਹੱਲ ਕਰ
ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ
ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ 'ਚ ਨਿਕੀਆਂ-
ਨਿਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਬਦਲ
ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕੀਂ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਿੱਜੀਟਲ

ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾਰੇ
ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਡਿਜੀਟਲ ਐਪਸ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਬਾਈ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੇ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਟ-ਬਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਣਖਾਂ-ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਦੇ
ਲਲਕਾਰਨ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਸਟੇਟਸ/ਸੱਟੋਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗਰਮ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ
ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੀਤਾ ਯੋਗ

ਕਈ-ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ
ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਪੋਸ਼ਟ ਵੀ
ਤੋਹਮਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ
ਸਰੀਰਾਂ ਜਾਂ ਆਫ਼ੀਆਂ-ਗੁਆਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ
ਵੀ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡਨ ਲਈ ਘਰ
'ਚ ਲਿਆਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਚੀਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਪੋਸਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਈਆਂ ਮਿਲਣ
'ਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਬੀਆਂ
ਨਵਾਂ ਸੂਟ, ਜੱਤੀਂ ਜਾਂ ਗਿਹਣਾ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਨਣ
ਤਕ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੋਸਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਖੂਸ਼ੀ ਅਤੇ
ਵਿਰੋਧਣਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੀਆਂ।
ਖਰੀਦੇ-ਫਰੀਖਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਜ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪੈਠ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਟ
'ਚ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਵੀ
ਆਪਣੀ ਚੜਤ ਦਾ ਪਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਕਲਾਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਮੀ ਮਸਤੀ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਵੀ ਲੋਕੀ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਨੂੰ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਵੱਡਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦਾ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜੋਕਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿੜ੍ਹਾ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਗਮੀਆਂ ਤੇ ਫੁਕਰੀਆਂ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਭੇਡਚਾਲ ਵਾਲੇ ਦੌਰ 'ਚ ਸਾਡੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ 'ਚ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰੀਏ। ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਿਂਗੇ ਫੋਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਤੋਂ ਬਚੀਏ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਚਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰੀਏ ਨਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਈਏ। ਫੇਕੀ ਸੇਹਰਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਮਾਣੇ ਬਣ ਕੇ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਗਮੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਤਾਵਾ ਕਰੀਏ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧ ਕੀ ਨੇ

ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਹੋਂਦਾਂ ਉਪਰ ਲਗਭਗ ਚੌਂਦਾਂ ਮਹੀਨੇ ਇੱਕ ਬੇਸਿਸਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਤਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕਤਾ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ। ਜਿਥੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅੰਦੇਲਨ ਦੇ ਬੇਸੁਮਾਰ ਹਾਸਲ ਹਨ ਉਥੇ ਨਾਂ ਹੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਧੱਤੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਚ-ਘਰਤ ਲੀਡਰਸਿਪ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਬਦਾਇਤਸ਼ਾਮੀ, ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ, ਅਫਸਰਸ਼ਾਮੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਾਰੀਆਂ ਗੰਢਣ, ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਚੌਧਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਇਕੱਠਣ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਗਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਸਹਿਮਤੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਜਿਸ ਮੱਠੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮੱਧਮ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਭਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੇਤੀ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਪੂਜੀਵਾਦ ਦੇ ਲੰਗੜੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਪੂਜੀਵਾਦੀ ਢੰਗ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਪੱਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਧਦੀ-ਫੁਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੂਜੀਵਾਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀ ਕਿਸਾਨੀ ਆਪਣੀ ਬੋਡੀ ਜਿਹੀ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਫ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੀ ਜਾਣ ਲਈ ਸਰਾਅੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਨੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਵਰਗ ਵੰਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਝੂਠੀ ਕਿਸਾਨ ਏਕਤਾ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠਾਂ ਕੇਵਲ ਧਨਾਦ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹੀ ਉਭਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੋਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਚਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਾਈਆਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਨਿਤ ਤੁੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਮਾਪੁਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੱਛਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਭਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਲੀਡਰਸਿਪ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸੇਧ ਵਿਚਲਾ ਫਾਸਲਾ ਹੋਰ ਚੌਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸੋਚ ਤਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬ ਪੂਜੀਵਾਦੀ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇੱਥੇ 70 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਖੇਤੀ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੀ ਸਾਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੱਛਮੀ ਯੂ. ਪੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਂਧਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸ਼ਾਨ ਆਦਿ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਕ ਕੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਮੈਂ-ਸਮੈਂ 'ਤੇ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਕ ਕੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ?

ਅਲਬਰਟ ਆਈਸਟਾਈਨ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਤੁੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਉਲਟ ਸਕੀ ਹੈ। ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਧਨੀ ਲਿਓਨਾਰਡੋ ਦਾ ਵਿੱਚੀ ਪਿੱਜਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਪੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਡਾ ਦਿੱਦਾ ਸੀ। ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਘੱਟ ਮਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਭੋਜਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਵੀ

ਕਰ ਰਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹੈ ਦਹਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਲ-ਜ਼ਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਵਾਧੂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਮਸ਼ਿਨਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। 1990 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁਬਿਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਤਕਤਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਰਮ ਬਹਸਤ

ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਇੱਥੇ ਮੁੱਖੀ ਦੱਖਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਤਕਤਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। 1990 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁਬਿਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਜ਼ਾਨੀਕਾਰੀ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤੀ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਮਸ਼ਿਨਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਾਬਕਾ/ਮੌਜੂਦਾ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਰਵਾਇਤੀ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੇਧ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅੰਦਰੋਲਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ, ਤੰਗਜ਼ੀਰੀ ਅਤੇ ਠਿੰਬੀਮਾਰ ਕਥਿਰਤੀ ਸਦਕਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ।

ਉਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਵਿਰੋਧਾਈਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਫੇਰ ਵੀ ਇਹ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਜ਼ ਕਿਸਾਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਇਕਜੱਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਿਸਾਨ ਜਨਤਾ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਪੰਦਰਾਂ ਖੱਬੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਐਲਾਨੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਹਾਨੀ ਪੂਜਾ ਦੀ ਐਲਾਨੀਆ ਸਮਝ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬਚ੍ਚੇ ਹਨ। ਉਜ਼ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ, ਜਿਣਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਧਾ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇਣ, ਰੋਹਾਂ ਤੇ ਤੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕਰਜੇ ਦੀ ਮੁਾਫ਼ੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਧਨੀ ਅਤੇ ਲੈਂਡਲਾਰਡ ਜਮਾਤ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ 3615

ਸਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਪਾਨੀ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਨਾਨਗਰ ਤਵਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੀਨਾਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁਨਿਅਤ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਉਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਨ 1716 ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਰਕਪੁਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਗਈ ਮੁਲਾਕਾ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਪਹਿਲਾਂ ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਬ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਸੰਨ 1758 ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੰਖਾਂ ਤੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ।

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 1730 ਵਿੱਚ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ (ਮਾੜਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ (ਹੰਸਲੀ) ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਨਗਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਰੱਖਿਆ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛਾਉਣੀ ਬਣਾਈ।

ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਅਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੀਵਾਰ (ਫਸੀਲ) ਬਣਾਈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 6 ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮਗਰ-ਲੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਮੜ੍ਹੀਆਵਾਲਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਹੁਣ ਗਾਂਧੀ ਗੇਟ), ਅਵਾਂਖੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਹੁਣ ਸੁਭਾਸ ਗੇਟ), ਤਾਰਾਗੜੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ, ਪਨਿਆਤੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਆਵਿਆਂ ਵਾਲਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ (ਜਵਾਹਰ ਗੇਟ) ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਸੰਨ 1758 ਵਿੱਚ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਥਾਂ ਬਟਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੈਡਕੂਆਟਰ (ਸਦਰ-ਮੁਕਾਮ) ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਦੀ ਛੱਜੀ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੂੰ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਨਾਲ ਖਾਸ ਲਗਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਸਿੰਖ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਕਨੁੰਈਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1811 ਵਿੱਚ ਸੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਨੁੰਈਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ। ਸਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਯਤਨ ਦੌਰਾਨ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਬੁਬਸੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਢੁੱਬ ਜਾਣਗੇ। ਹਵਾ ਏਨੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੱਲ੍ਹੇ 'ਚ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਾਂਗੇ। ਸਾਹ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਬਣਾਉਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 50 ਡਿਗਰੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਏਨੇ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰੋ। ਇਕ-ਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨ ਕਦੀ ਵੀ ਵੱਡੇ ਸਿੰਟੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ। ਜਿੰਨੀ ਲੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਹੈ, ਉਨੀਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਹਰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਪੂਰਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਹਰ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਰਤੀ, ਸਮੁੰਦਰ ਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਹਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਦੋੜ-ਚਾਰਪੋਰੇਟ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਤੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਸਾਡੇ ਫੈਸ਼ਨ ਬੈਚੈਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਯੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਪਰਮਾਣੂ ਵਿਸਫੋਟਾਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਬਾਗ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇੰਨਾ ਬੁਬਸੂਰਤ ਲੱਗ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁਨਿਅਤ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਉਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਕਈ ਅਹਿਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਹੰਸਲੀ (ਸ਼ਾਹ ਨਹਿਰ) ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਬੁਬਸੂਰਤ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਤਾਮੀਰ ਕਰਵਾਈ। ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹਮਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਰਕਪੁਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਗਈ ਮੁਲਾਕਾ ਅਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਬ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਸੰਨ 1758 ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੰਖਾਂ ਤੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ।

ਇਦ਼ਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਖੁਰਾ

ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਥੇ ਹੀ ਸੁਥਾ ਕਸਪੀਰ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੰਨ 1837 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਟਿੰਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1838 ਦੇ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਮੈਕਨਾਗਟੇਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ

ਮੁਕਾਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਮਈ 1852 ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨਾਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਅਬਾਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਮੈਕਨਾਗਟੇਨ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ

ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਦੀਨਾ ਬੇਗ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਅਬਾਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਅਦੀਨਾ ਨਗਰ ਹਿੰਦੂ ਬਾਬਾਦੀ ਦੀ ਪੱਕ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਦੁਹਾਂ ਹੋਣੀ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੁਕਾਮ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਉਹ ਸੱਤ ਦੇਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਬਿਊਟੇਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਿਸੀਵ ਬਿਊਟੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਿਲੀ-ਜੁਲੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਾਇਡਨ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਸੁਨਕ

ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਸਪੀਕਰ ਬਣ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਸੀ।

ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਖੀ

ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਸੂਰੀਨਾਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਖੀ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਸ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁ

ਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਵੇਲ ਰਾਮਕਲਾਵਨ
ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ
ਬਿਹਾਰ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ
ਲੁਹਾਰ ਸੌਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਿਕਾ
ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਸਾਲ 2021 'ਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ

ਤੁੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ
ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸੁਨਕ ਦੀ ਇਸ ਉਪਲੱਬਧੀ 'ਤੇ
ਭਾਰਤੀ ਸੇਂਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਆ
ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਨੰਦ ਮਹਿੰਦਰਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ, "ਵਿੱਸਟਨ ਚਰਚਿਲ ਨੇ ਸਾਲ 1947 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਤਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਪੱਟ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ।' ਅਜ, ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਟੇਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਖਬਸਰਤ ਹੈ।"

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਟੇਨ, ਕੈਨੇਡਾ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਸਾਂਥੇ ਕਈ ਅਫਰੀਕੀ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੱਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਆਏ ਜਾਣੇ ਹਾਂ ਬਿਟੇਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 6 ਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਐਂਟੋਨੀ ਕੋਸਟਾ
 ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ
 ਐਂਟੋਨੀਓ ਕੋਸਟਾ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 ਉਹ ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਡਰੀ ਹਨ। ਐਂਟੋਨੀਓ ਦੇ
 ਪਿਤਾ ਓਰਲੈਂਡ ਕੋਸਟਾ ਕਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦ
 ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੇਲਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲੀ
 ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ 'ਸ਼ਾਈਨ ਆਫ ਐਂਗਲ' ਲਿਖੀ।
 ਦਾਦਾ ਲੁਈ ਅਫਸੋਸ ਮਾਰੀਆ ਡੀ ਕੋਸਟਾ ਵੀ ਗੋਂਗਾ ਦੇ

ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹਾਂ।" ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਸਟਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਸੀਆਈ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਦਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਸਾਲ 2017 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸੀਆਈ ਕਾਰਡ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ।

ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਵਿੰਦ ਜਗਨਨਾਥ
 ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਵਿੰਦ ਜਗਨਨਾਥ
 ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਿਆਸਤਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ
 ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਿਹਾਰ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਿੰਦ
 ਜਗਨਨਾਥ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਨਿਰੁਧ ਜਗਨਨਾਥ ਨੂੰ ਵੀ
 ਮਾਰੀਸ਼ੀਅਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ
 ਜਾਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਵਿੰਦ ਜਗਨਨਾਥ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰਾਣਸੀ
 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ
 ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ
 ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਿਯਾਵਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰੂਪਨ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ
 ਦੇ ਸਿਆਸਤਾਨ ਵੀ ਹਨ।

ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਲੀਮਾ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਤ੍ਨਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਮਲਯ ਮੂਲ ਦੀ ਸੀ। ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਲਯ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 15 ਫੀਸਟ ਹੈ। ਮਲਯ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਮਲੇਸੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਲੀਮਾ ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਾਧੀਕਰ ਦੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੰਡੀ ਥੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੰਡੀ ਥੀ।

A portrait of a woman with dark hair, wearing a purple hijab and glasses, looking slightly to the right. She is wearing a white blouse with a floral pattern on the shoulders.

ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਇੰਡੋ-ਸੂਗੀਨਾਮੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਖੀ ਨੂੰ ਚਾਨ ਸੰਤੋਖੀ ਕਿਰਜ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਰਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਦਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਖੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੱਕੀ ਸੀ।

ਗੁਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਰਫ਼ਾਨ ਅਲੀ
ਕੈਰੋਬੀਅਨ ਦੇਸ਼ ਗੁਆਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤ
ਇਰਫ਼ਾਨ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾ
ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਲ 1980 ਵਿੱਚ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੁਲ ਦੇ ਮਿਤੀਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤਾ ਸੂਲ ਦ ਧਾਰਵਾਰ ਵਿਚ ਹਾਇਆ ਸਾ।

'ਵਾਵਲ ਰਾਮਕਲਾਵਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਗੋਪਾਲਗੰਜ
ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੁਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ
ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ
ਗੜਿਆ

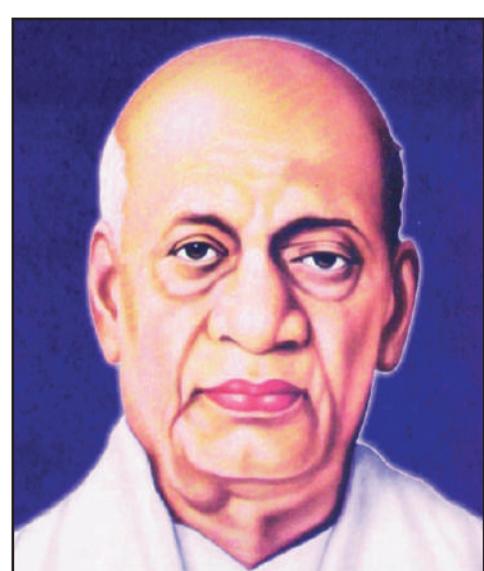
ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿੱਗਜ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਚ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਸਾਲ 2021 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 85 ਮਿੰਟ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਬਣ ਗਏ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਜਸ਼ੁਨੀਅਤ ਦੇ 250 ਸਾਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ, ਪਹਿਲੀ ਸਿਆਹਫਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਏਸੀਆਈ-ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਿਲਾ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਸੀ। ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਖੱਲ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ 2018 ਦੀ ਸਵੇਂ-ਜੀਵਨੀ, 'ਦਿ ਟਰੁੱਬ ਵੀ ਟੋਲਡ' ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਿਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ 'ਕੌਮ-ਲਾਾ'।"

ਕਮਲ ਹਨ, ਭਾਵ ਕਸ਼-ਲਾ।
ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੀਨੇਟਰ
ਕਮਲਾ ਅਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਕਮਲ
ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, "ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਮਲ ਦਾ ਛੁੱਲਾ।
ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਕਾਢੀ ਅਹੀਮੀਅਤ ਹੈ।
ਕਮਲ ਦਾ ਪੌਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛੁੱਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੜ੍ਹਾ
ਤੋਂ ਉਪਰ ਖਿੜਦਾ ਹੈ। ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਦੀ ਤਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ
ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।" ਕਮਲਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੰਮੀ ਮਾਂ ਅਤੇ
ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਾਚੀ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਆਪਕਿਵ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਹ ਪੁਰਸ਼ ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਤ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 562 ਛੋਟੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਾਲ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਜੀ ਦੀ 147ਵੀਂ ਜਖੀਤੀ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜਾਦੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਪ੍ਰੁੰਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸੁਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਪ੍ਰੁੰਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨਿਟੀ ਡੇ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਦਿਵਸ 2014 ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਸਾਲ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀਏਕਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਤ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1875 ਈ. ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਖੇੜਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਡਿਆਦ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਝੁੰਡਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ

ਲਾਡਬਾ ਪਟੇਲ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ ਜਾ ਕੇ ਵਕਾਲਤ ਦੀ ਪੜਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਪਟੇਲ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅੰਦੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅੰਦੇਲਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ 1918 ਵਿੱਚ ਖੇਤ੍ਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1928 ਵਿੱਚ ਬਾਰੋਲੀ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਾਨ ਦੀ ਸਫਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਰੋਲੀ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਛਵਾਂਤ ਕੰਡੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੱਲੜ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਜੀ ਨੂੰ "ਸਰਦਾਰ" ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਉਹਰਾਂ ਨੂੰ "ਲੋਹ ਪੁਰਸ" ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਪਟੇਲ ਜੀ ਨੇ ਘਰ ਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਮਨੀਬੇਨ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਦਹਿਆ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪਟੇਲ ਜੀ ਵੈਸ਼ਨਵ ਮੱਤ ਦਾ ਪਾਲਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਅਜਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਉਪ-ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਗਹਿ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸੂਝਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਖਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਲਈ ਜੰਗਾਂ ਲਤਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਨ ਦੇ ਲੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪਾਰਕ 'ਚ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੇ ਪੋਬਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਂਸੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਟਰੂਪਸ ਵਾਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੁੱਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਜੰਗੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ 20 ਫੀਸਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਬਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਲਈ ਜੰਗਾਂ ਲਤਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਲੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਦਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁੱਤ-ਤਰਾਸ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਹ ਬੁੱਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬੁੱਤ ਲਈ ਪੈਸੇ ਕਾਉਂਸਲ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਜੁਟਾਏ ਗਏ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਬੂੰਤ ਲਗਾਊਣ ਦਾ ਸੁਆਗਤ

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਾਮੇਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਇਸ ਯਾਦਗਾਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲਾਂ ਦਾ

ਸਫਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਉਸ
ਮੁਲਕ ਲਈ ਜੰਗ ਖਾਤਰ
ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ
ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਬੁੱਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਯਾਦ ਦਵਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ
ਸਿਨ੍ਹਾਂ ਲੈਸਟਰ
ਅਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾ
ਲਿਆ। ਲੈਸਟਰ ਸਿਟੀ
ਕਾਉਂਸਲ ਦੇ ਪਿਆਰਾ
ਸਿੱਧ ਕਲੇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ,
"ਸਾਡੇ ਸਹਿਰ ਦੀ
ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਿੱਖ
ਭਾਈਜਾਰੇ ਨੇ ਪਿਛਲੇ
ਕਈ ਦਹਕਿਆਂ ਤੋਂ
ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ
ਹੈ।" "ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖਸੀ
ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਟੋਰੀਆ
ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਖ

ਯাদগাৰি বুঁত দী
কলপনা মৱহূম
কেঁসলুৰ কলদীপ সিংহ
ভঁটী ঐসবীঁই
দুআৰা কীড়া গাঈ সী
জিস দা হুণ উদ্ধাৰণ
কীড়া জা রিহা হৈ।”
“ইস পাৰক বিঁচ হোৱ
যাদগাৰাং দাঙ ইঁক
ছুঁকবীঁ সৱায়ালী
পুগট কৰদা হৈ।” ইস
বুঁত দা উদ্ধাৰণ ডে
মেঁটঢেপত হাল বিঁচি
ঐতিবাৰ ঠুঁ যুকে সমে
ভুতাবৰ দুপহিৰ ইঁক
বজে কীড়া গিআ।
উদ্ধাৰণী সমাৰেহ
বিঁচ মৈকৰে লোক দে
নাল-নাল ঢেঁজ দে
নুমাইদিআ নে দী

ਸਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।
ਸਮੈਥਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਦਾ ਬੁੱਤ
ਯੂਕੇ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੇ 100 ਸਾਲ
ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਸਮੈਥਕ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਵੀ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ
ਦਾ 10 ਫੁੱਟ ਉਚਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂਥੇ ਨਾਲ
ਬਣਿਆ ਇਹ ਬੁੱਤ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਿਟਨ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ
ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
'ਲਾਇਨਸ ਆਫ ਦਾ ਗ੍ਰੇਟ ਵਾਰ' ਬੁੱਤ ਨੂੰ ਸਮੈਥਕ ਦੇ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਲੋਂ ਬਣਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਟੋਂਡੋਰਡਸ਼ਾਈਰ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਮੋਰੀਅਲ
ਆਰਬੋਰੇਟਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲੜਨ
ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰ
ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੌਮੀ ਡਬਲਯੂਡਬਲਯੂ 1 ਸਿੱਖ
ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਬੁੱਤ 130,000 ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬੁੱਤ ਨੂੰ
ਬਣਵਾਉਣ ਤੇ ਕਰੀਬ 22,000 ਪੈਂਡ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ
ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਾ
ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 150 ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਸ਼ਨ: ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਹੱਲ ਵੱਲ

ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਬਾਇਓਫੂਲ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (Verbio Biofuel and Technology) ਦੀ 'ਵਰਬਾਇਓ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ' ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੁਟਾਲ ਵਿਚ ਪਰਾਲੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਬਾਇਓ-ਕੰਪਰੈਸ਼ਨ ਗੈਸ (Bio-CNG) ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਪਰਾਲੀ ਤੋਂ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਲਾਂਟ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਅਠਾਰਾਂ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਪਲਾਂਟ ਵੀਹ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ 230 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਬਾਪਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲਾਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਛੇ ਟਨ ਬਾਇਓ-ਸੀ.ਐਨ.ਜੀ। ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੱਠ ਜਿਆਸਟਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 300 ਟਨ ਪਰਾਲੀ ਤੋਂ 33 ਟਨ ਬਾਇਓ-ਸੀ.ਐਨ.ਜੀ। ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਲਾਂਟ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦ (Fermented Organic manure) ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਤਕਰੀਬਨ 1000 ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 45000 ਏਕਤ ਵਿਚ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਅ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘੱਟੇਗਾ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਰਬਾਇਓ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ 10 ਹੋਰ ਪਲਾਂਟ ਸਬਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮੱਝੌਤਾ ਸਹੀਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਗੱਲਬਾਤ 2018 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦਿਹਾਡੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਕਾਸ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ (Centre for Research in Rural and Industrial Development, Chandigarh, CRRID) ਵੱਲੋਂ 16-17 ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਵਰਗਾਇਓ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਲ 2019 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਗਾਇਓ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਿਰਕਤ ਕਰ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ 11 ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਲਈ 20 ਏਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤਾਂ ਉਪਰ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਭਾਵ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਿੰਡੀ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਈ। ਸਰਕਾਰਾਂ, ਕਿਸਾਨ, ਕਾਰੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾਤਨ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ (ਸਦਵਰਤੋਂ) ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਨੀਤੀਗਤ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਦੇਸ ਦੀ ਅਨਾਜ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਝੋਨੇ (ਚਾਵਲਾਂ) ਦੀ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਭਿਲਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੋਂਝਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਮੋਹਰੀ ਸਬੰਧ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਹਰੀ ਕੌਂਤੀ ਤੋਂ

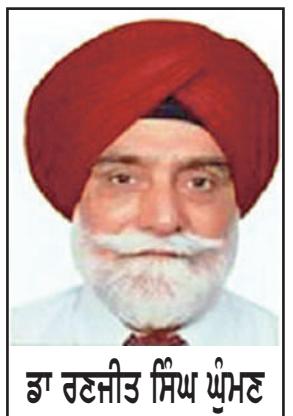
ਪਹਿਲਾਂ ਝੋਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਫਸਲ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਖੁਗਾਕਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਫਸਲੀ ਰੁਝਾਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਜਾਈ ਹੇਠ ਰਕਬੇ ਦਾ ਸਿਰਫ 8.7 ਫੀਸਦੀ ਰਕਬਾ ਹੀ ਝੋਨੇ ਹੇਠ ਸੀ (ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਰਿਪੋਰਟ, 1940-41)। ਹਰੀ ਕੌਂਠੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰਾਨ (1970-71) ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਹੇਠ ਕਲ ਰਕਬੇ ਦਾ 9.62 ਫੀਸਦੀ ਝੋਨੇ ਹੇਠ ਸੀ ਜੋ 1980-81 ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 28.23 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਝੋਨੇ ਹੇਠ ਰਕਬਾ 75 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਖਪਤ ਵੀ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਫਲਸਰੂਪ, ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1970-71 ਵਿਚ 1.92 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਲੱਖ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ

A red ASMECH 631 round baler is shown from a rear three-quarter angle, operating in a field of dry, golden-brown straw. The machine is a compact, self-propelled unit with a large red body and black tires. A person wearing a light blue shirt and a white cap is seated on top of the machine, operating it. The machine has a prominent front grille and a side panel with the brand name "ASMECH 631" and "MANUAL MODE / SEMIAUTOMATIC / AUTOMATIC". It is currently forming a large, cylindrical straw bale on the ground. In the background, there are trees and a clear sky, suggesting a rural agricultural setting.

ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਗ ਜਾਂ ਧਿਰ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸੁਹਿਰਦ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਗਰਦਾਣਣ, ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਬਛੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟਣ ਜਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਚੁਸ਼ਟਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਰਬਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ। ਸਾਰਬਕ ਹੱਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਟਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੁਹਿਰਦ ਤੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਡਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ

ਪਾਹਲਾ ਹਾ ਸਾਨਤਾ ਦਿਤਾ ਹਣਾ ਹ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਇਓ ਸੀਐਂਨਜੀ ਪਾਸਾ ਪਲਟਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਧਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਪਰਾਲੀ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰਾਲੀ ਮੁੱਲ ਖਰੀਦਣ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਪ੍ਰਤੀ ਟਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ। ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਹੁਣ ਲਈ ਮਸੀਨਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਗੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰਾਲੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਛੋਨੇ ਹੋਣੋਂ ਰਕਬਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਉਪਰ

ਡਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ

ਰਾਹੀਂ ਸਿਜਾਈ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਸਾਲ 1970-71 ਵਿਚ 15.91 (56.26 ਫੀਸਦੀ) ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 28.94 (71 ਫੀਸਦੀ) ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਬੋਰਡ ਦੀ 2022 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 150 ਬਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 117 ਬਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਲੋੜੋਂ ਚੰਘ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2021 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ 33.85 ਬਿਲੀਅਨ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਰੀਚਾਰਜ (ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਗਿਆ ਪਾਣੀ) ਸਿਰਫ 22.98 ਬਿਲੀਅਨ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਚਾਵਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਵਰਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਕੇਂਦਰੀ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਇੰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚਾਵਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਇੱਝ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਕੁ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਵੇਲਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁੱਚੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਠੋਸ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਦੂਰ ਪੀਛੇ ਲਈ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਾ ਮਿਲੇ।

ਸੁਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਵੇ।
ਇਸ ਦਾ ਜਾਾਬ ਇੰਨਾ ਸਖ਼ਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਜਾਗਰੂਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਜਾਗਰੂਕ ਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰਥਕ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਸ਼ਿਨਰੀ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਬੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਭਾਰੂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਵਿਕਲਪ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਸੰਗੁਰੂ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਬਾਇਓ ਕੰਪਰੈਸ਼ਨ ਗੈਸ ਪਲਾਟ ਇਕ ਸਾਰਬਕ ਵਿਕਲਪ ਜਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪਲਾਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਰਕੀਬਨ 150 ਤੋਂ 200 ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਟ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਾਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੁੱਹਦ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਠੋਸ ਕਚਰਾ ਆਇ ਵੀ ਬਾਇਓ ਕੰਪਰੈਸ਼ਨ ਗੈਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਲ ਵਿਚ 20 ਤੋਂ 25 ਲੱਖ ਟਨ ਬਾਇਓ ਖਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਡੇਂਡ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਟਾਂ ਜ਼ਰੀਏ 75000 ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਇਓ ਸੀ.ਐਨ.ਜੀ. ਅਤੇ ਬਾਇਓ ਖਾਦ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਧੂ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਕਰਕੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਗੁਣੌਰ (Investment multiplier) ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

